

Dato: 6. november 2024 Fra/til: 09.00-11.30

Referent: Heidi Bade og Shirin Ræder Møteleder: Klima- og miljøminister Tore O. Sandvik

Saksnr.: 23/4162

Til stede: LO: Sissel M. Skoghaug og Margit Norheim Lindgren
YS: Hans-Erik Skjæggerud og Sander Riis Eilertsen
Akademikerne: Lise Lyngsnes Randeberg og Helge Kvandal
Unio: Jan-Christian Kolstø
NHO: Anniken Hauglie
KS: Helge Eide og Kjetil Bjørklund
Spekter: Marte Buaas

Klima- og miljødepartementet: Klima- og miljøminister Tore O. Sandvik
Cecilie Utgård, Shirin Ræder og Heidi Bade
Kunnskapsdepartementet (Første halvdel av møtet): Benedicte Bergseng og Inger Marie Skinderhaug

Også til stede i deler av møtet var innleggsholdere Hege Rooth Olbergsveen (KLD), Gjermund Grimsby (Kommunal Landspensjonskasse) og Anders Eik (Kommunal Landspensjonskasse)

Fraværende: Virke

Oppsummering Rådet for rettferdig omstilling 6.11.24

Møtet startet med en introduksjon fra klima- og miljøministeren. Han fremhevet at folkelig tilbakeslag har vist seg som den mest alvorlige trusselen mot klimapolitikken og viste til eksempler fra Tyskland og USA. Videre pekte han på at det under det kommende klimatoppmøtet er et eget arbeidsprogram for rettferdig omstilling der Norge legger vekt på arbeidslivet. Norge vil også løfte denne dimensjonen i diskusjonen om utslippskutt. Klima- og miljøministeren viste til at det er flere spor der rettferdig omstilling står sentralt. Han trakk frem arbeidet med klimapartnerskap med ulike bransjer, og at det ble inngått en avtale med byggenæringen senest i september. Klima- og miljøministeren viste også til det pågående arbeidet med en ny klimamelding, og at rettferdig omstilling er et viktig aspekt i arbeidet med klimapolitikk fremover. Avslutningsvis fremhevet han at rettferdig omstilling vil bli stadig viktigere framover med økt konkurranse og økt kamp om ressursene.

Etter introduksjonen ble det åpnet for en innspillsrunde der partene fremførte sine synspunkter angående hva som blir viktig for dem i utforming av klimapolitikk fremover

og i den kommende Klimameldingen. Innspillene favnet bredt, og reflekterte de problemstillingene de ulike partene er tett på. Blant innspillene som kom var helhetlige politikkpakker med ulike typer virkemidler som får virke sammen, at Klimameldingen bør inneholde informasjon om hvilke tiltak som skal jevne ut fordelingseffekter, at det er viktig med tilgang på kraft, og at alle klimatiltak bør vurderes opp mot effekter på arbeidsmarkedet. Flere av innspillene handlet også om forutsigbarhet. Det ble lagt vekt på at myndighetene må ha ambisiøse, klare og tydelige mål, og virkemidler som står i stil til de ambisiøse målene. Det ble påpekt at man må handle mens man enda har handlingsrom; om man utsetter omstillingen, vil den bli vanskeligere og dyrere. Andre trakk fram tilstrekkelig incentivordninger for å sikre energieffektivisering, og at klimasamarbeidet med EU bør styrkes.

Den andre og tredje bolken av møtet omhandlet tema knyttet til kompetanse for rettferdig omstilling, eksemplifisert med kompetansebehov som følger av en mer sirkulær økonomi. Klima- og miljødepartementet, Kunnskapsdepartementet og KLP holdt innlegg for Rådet. Innleggene dreide seg om faglig bakgrunn og pågående arbeid relatert til kompetanse for rettferdig omstilling, nye regelverk fra EU for sirkulær økonomi og KLPs rapport «Folk nok» og arbeid med gjenbruk av bygningsmasse i forsikrings saker. Medlemmene av rådet fikk anledning til å gi innspill også til disse temaene, i en runde rundt bordet. Blant partene var det gjennomgående enighet om at kompetanse er et viktig tema for rettferdig omstilling og at det er et sammensatt tema som krever en mangefasettert løsning. Flere av partene trakk frem paradokset i at de med lavest utdanning er de med størst behov for videreutdanning, men også de som er minst motivert for dette. Flere påpekte også behovet for læring på jobb og videreutdanning på deltid, da det ikke alltid er rom for eller ønske om at en arbeidstaker tas ut av arbeidsplassen. Det var også en bekymring at yrkesfaglige utdanninger er dyrere å drifte, og at det vil kuttes i disse selv om de trengs i grønne næringer. Det ble også påpekt at for å redusere behovet for utbygging av eksempelvis vei og bane, må det settes av tilstrekkelige ressurser til vedlikehold. Videre ble det, direkte knyttet til sirkulær økonomi, trukket frem at det trengs mer kunnskap om hvordan de kommende endringene vil treffe ulike sektorer. Partene trakk frem flere aspekter som vil være viktig å ha med seg videre, blant annet forholdet mellom regulering og norsk konkurransekraft, at det er viktig å ikke få uønskede ringvirkninger av omstillingen til en sirkulær økonomi og at det kan ligge gode næringsmuligheter i omstillingen.

Til slutt i møtet rundet klima- og miljøministeren av med å takke for et godt møte, og oppsummerte noen av dagens gjennomgående innspill. Statsråden vektla at rammene for kompetanseheving blir et viktig tema å følge videre for Rådet for rettferdig omstilling. I takt med at sektorene omstiller seg, vil det dukke opp behov for ny kompetanse, så dette vil være sentralt i arbeidet med å sikre rettferdig omstilling. Det ble også vist til at departementet vil jobbe med prosess og struktur for møtene i Rådet for rettferdig omstilling, og at partene vil bli inkludert i vurderinger av hvordan arbeidet kan organiseres best mulig.